B7X3K3

അധ്യായം 6

ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വവും ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയും

[Social Responsibilities of Business and Business Ethics]

പഠനനേട്ടങ്ങൾ

ഈ അധ്യായം പഠിച്ച് കഴിയുമ്പോൾ പഠിതാവ് :

- ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്ന ആശയം വിശദീകരിക്കുന്നു.
- ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുന്നു.
- ബിസിനസിന് വ്യത്യസ്ത തൽപരകക്ഷികളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നു.
- ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വിശകലനം ചെയ്യുന്നു.
- ബിസിനസ് ധാർമ്മികത എന്ന ആശയവും അതിന്റെ ഘടകങ്ങളും നിർവചിക്കുന്നു.

മണി എന്ന പത്രലേഖകൻ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്ന പരസ്യങ്ങൾ, മായം ചേർത്ത ഉൽപന്നങ്ങളുടെ വിപണനം, തൊഴിൽ സറിതി, അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണം, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കൈക്കൂലി നൽകൽ തുടങ്ങിയ വിവാദ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് ലേഖനങ്ങൾ എഴുതുകയുണ്ടായി. വ്യാപാരികൾ പണം നേടുന്നതിനായി ഏത് മാർഗ്ഗവും സ്വീകരിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിക്കാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങനെയിരിക്കെ, ഉപഭോക്താക്കളോടും തൊഴിലാളികളോടും നിക്ഷേപകരോടും മറ്റു സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങളോടും നല്ല ഇടപാടുകൾ നടത്തുന്നതിൽ പ്രശസ്തനായ, മുഖ്യധാരയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു പ്രമുഖ ലോറി നിർമാണക്കമ്പനിയുടെ അധ്യക്ഷസ്ഥാനം അലങ്കരിക്കുന്ന, ശ്രീരാമൻ ജൂഗൻവാലയുമായി സംഭാഷണത്തിൽ ഏർപ്പെടാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞു. ഒരു ബിസിനസ് സംരംഭത്തിന് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തോടും ധാർമ്മികതയോടും അതോടൊപ്പം തന്നെ മികച്ച ലാഭത്തോടും കൂടി പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കും എന്ന് പ്രസ്തുത സംഭാഷണത്തിലൂടെ അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി. അതോടെ ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം, ബിസിനസ്സ് ധാർമ്മികത എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ വ്യാപൃതനായി.

6.1 ആമുഖം [Introduction]

ഓരോ വ്യക്തിയ്ക്കും സമൂഹത്തോട് ചില ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുണ്ട്. അവന് അതിന്റെ സാമൂഹികമായ മൂല്യങ്ങളും പെരുമാറ്റച്ചട്ടങ്ങളും പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുപോലെ തന്നെ ഓരോ ബിസിനസ് സ്ഥാപനവും ബിസിനസ് ചെയ്യുന്നതും അതിലൂടെ ലാഭം നേടുന്നതും സമൂഹത്തിന്റെ കൂടി പ്രതീക്ഷകൾക്കനുസരിച്ചായിരിക്കണം. ബിസിനസിന് വാണിജ്യ പ്രവർത്തനമോ വ്യാവസായിക പ്രവർത്തനമോ നടത്തുവാനും അതിലൂടെ ലാഭം നേടുന്നതിനുമുള്ള അവസരം നൽകുന്നത് സമൂഹമാണ്. അതുകൊണ്ട് സമൂഹത്തിന് ദോഷകരമാകുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിയും ബിസിനസിന്റെ ഭാഗത്തു നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉൽപ്പന്നങ്ങളിൽ മായം ചേർത്ത് വിൽപ്പന നടത്തുക, തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്ന പരസ്യങ്ങൾ നൽകുക, അടയ്ക്കേണ്ട നികുതി അടയ്ക്കാതിരിക്കുക, അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണം നടത്തുക, തൊഴിലാളികളെ ചൂഷണം ചെയ്യുക തുടങ്ങിയവ ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹികമായി അഭികാമ്യമല്ലാത്ത നടപടികളാണ്. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികളിലൂടെ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ലാഭം താത്കാലികമായി വർദ്ധിക്കുമെങ്കിലും സമൂഹത്തിന്റെ താൽപര്യത്തെ വലിയ തോതിൽ ദോഷകരമായി ബാധിക്കും. എന്നാൽ നിലവാരമുള്ള സാധനങ്ങൾ വിൽക്കുക, ആരോഗ്യമായ തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുക, നികുതികൾ കൃത്യമായി അടക്കുക, ഫാക്ടറിയിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ഉപകരണങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക, ഉപഭോക്താക്കളുടെ പരാതികളോട് അനുഭാവപൂർണമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കുക മുതലായവയാണ് ബിസിനസിന്റെ സമൂഹത്തോടുള്ള അഭികാമ്യമായ പ്രവൃത്തികൾ. അതുവഴി സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രശസ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും കൂടുതൽ ലാഭം നേടുവാനും സാധിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങളും പിൻതുടരുന്ന ബിസിനസിന് മാത്രമേ ദീർഘകാല വിജയം നേടുവാനും അത് നിലനിർത്താനും സാധിക്കൂ.

6.2 സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്ന ആശയം [Concept of Social Responsibility]

സമൂഹത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങൾക്കും ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും അഭികാമ്യമായ തരത്തിലുള്ള തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്ന

തിനുമുള്ള ഒരു ബിസിനസിന്റെ ചുമതലകളാണ് അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകളെ മാനിക്കുകയും ലാഭം ലക്ഷ്യം വെക്കുന്നതോടൊപ്പം തന്നെ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ട പരമാവധി ശ്രമങ്ങൾ ബിസിനസിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് ഉണ്ടാവുക എന്നതാണ് ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം. ബിസിനസിന്റെ ലക്ഷ്യം ഉടമസ്ഥന് പരമാവധി ലാഭം നേടിക്കൊടുക്കുക മാത്രമാണെന്നും അല്ലാതെ പൊതുനന്മയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കാനുള്ളതല്ല എന്നുമുള്ള സാധാരണ സങ്കൽപ്പത്തിന് എതിരാണ് ഈ ആശയം. സമൂഹത്തിലെ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള ഏതു ബിസിനസ്സും, ഏതു പൗരനും ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ ബാധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം അതിന്റെ നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തേക്കാൾ വിശാലമായ തലത്തിലുള്ളതാണ്. ബിസിനസിന്റെ നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വം നിയമം പാലിക്കുന്നതിലൂടെ പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ സ്ഥാനം അതിനും മുകളിലാണ്. ഒരു ബിസിനസിന്റെ നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന കടമകൾക്കൊപ്പം തന്നെ നിയമത്തിന്റെ നിർബന്ധമില്ലാതെ നിർവഹിക്കാനുള്ള സാമൂഹിക ബാധ്യതകളെയാണ് അവയുടെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. മറ്റൊരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി ബിസിനസിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് സ്വമേധയാ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് അവരുടെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ.

കോർപ്പറേറ്റ് മേഖലയുടെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം [Corporate Social Responsibility (CSR)]

രാജ്യത്തിന്റെ സുസ്ഥിര വികസനം, സാമ്പത്തിക പുരോഗതി, സാമൂഹിക പുരോഗതി, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം എന്നിവയിൽ കമ്പനികൾക്ക് വഹിക്കാവുന്ന പങ്കിനെയാണ് കോർപ്പറേറ്റ് സുസ്ഥിരത എന്നത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തെ (CSR) നിർവചിക്കുന്നതിനായി സാർവത്രികമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട പ്രത്യേക നിർവചനങ്ങളൊന്നും തന്നെയില്ല. എന്നിരുന്നാലും നിലവിലുള്ള എല്ലാ നിർവചനങ്ങളും പ്രതിപാദിക്കുന്നത് ബിസിനസിന് സമൂഹത്തിലുള്ള സ്വാധീനവും അതിനുമേലുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകളുമാണ്.

1. യൂറോപ്യൻ കമ്മീഷൻ സി.എസ്.ആറിനെ (CSR) നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നത്. "ബിസിനസിന്റെ സമൂഹത്തിലെ സ്വാധീനത്തിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം."
2. സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായുള്ള ലോക ബിസിനസ് ഉപദേശക സമിതി സി.എസ്.ആറിനെ (CSR) നിർവചിക്കുന്നത്, "സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്കും, തൊഴിലാളികളുടെയും അവരുടെ കുടുംബത്തിന്റെയും ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സമൂഹത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള വികാസത്തിനുമായുള്ള നിരന്തരമായ ബിസിനസ് പ്രതിബദ്ധതയാണിത്."
3. ഐക്യ രാഷ്ട്രസഭയുടെ വ്യവസായ വികസന സംഘടന (United Nation Industrial Development Organisation) കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തെ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നത്, "കമ്പനികൾ അവരുടെ ബിസിനസ് പ്രവർത്തനങ്ങളിലും തൽപ്പര കക്ഷികളുമായുള്ള ഇടപാടുകളിലും സാമൂഹികവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ വിഷയങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കുന്ന മാനേജ്മെന്റ് ആശയമാണിത്. ഒരു കമ്പനി അതിന്റെ ഓഹരിയുടമകളുടെയും മറ്റ് ഗുണഭോക്താക്കളുടെയും താൽപര്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്നതോടൊപ്പം, അതിന്റെ സാമ്പത്തിക, പാരിസ്ഥിതിക സാമൂഹിക വിഷയങ്ങളിൽ സമതുലിതമായ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി നടത്തുന്ന ശ്രമങ്ങളെയാണ് സാധാരണയായി സി.എസ്.എർ. (CSR) എന്നത് കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.

സി.എസ്.ആർ. എന്നതിനെ തന്ത്രപരമായ ഒരു മാനേജ്മെന്റ് ആശയം എന്ന നിലയിലും, ഒരു ദാനശീല പ്രവർത്തി എന്ന നിലയിലും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു ദാനശീല പ്രവർത്തി എന്ന രീതിയിൽ സി.എസ്.ആർ. (CSR) ദാരിദ്ര്യ നിർമാർജനത്തിനും കമ്പനിയുടെ സൽപേരും, ബ്രാൻഡ് മൂല്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും നേരിട്ട് സഹായകരമാണെങ്കിലും, സി.എസ്.ആർ. (CSR) എന്ന ആശയം ഇതിനും മുകളിലാണ്."

ഇന്ത്യൻ പാർലമെന്റിന്റെ ഇരുസഭകളും അംഗീകരിച്ച് ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രപതി 2013 ആഗസ്റ്റ് 23ന് അനുമതി നൽകിയ ഇന്ത്യൻ കമ്പനി നിയമം 2013 ന്റെ ഉപവാക്യം 135 അനുസരിച്ചാണ് ഇന്ത്യയിൽ സി.എസ്.ആർ. എന്ന ആശയം നിലകൊള്ളുന്നത്.

കമ്പനി നിയമത്തിലെ സി.എസ്.ആർ. (CSR) വ്യവസ്ഥകൾ, ആയിരം കോടി രൂപയോ അതിനു മുകളിലോ വാർഷിക വിറ്റുവരവ് അല്ലെങ്കിൽ 500 കോടി രൂപയോ അതിനു മുകളിലോ അറ്റ ആസ്തികൾ അല്ലെങ്കിൽ 5 കോടി രൂപയോ അതിനു മുകളിലോ അറ്റലാഭം ഉള്ള കമ്പനികൾക്ക് ബാധകമാണ്.

1. 2014 - 15 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന പുതിയ നിയമപ്രകാരം സി.എസ്.ആർ. (CSR) ബാധകമായ എല്ലാ കമ്പനികളും നിർബന്ധമായും ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയത് ഒരു സ്വതന്ത്ര ഡയറ്ക്ടർ ഉൾപ്പെടെ അവരുടെ ബോർഡ് അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു സി.എസ്.ആർ. (CSR) കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
2. കമ്പനികൾ അവരുടെ കഴിഞ്ഞ മൂന്നു വർഷത്തെ അറ്റ ലാഭത്തിന്റെ ശരാശരിയുടെ 2% സി.എസ്.ആർ. (CSR) പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ചെലവഴിക്കണമെന്ന് നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു.
3. സി.എസ്.ആർ. (CSR) പ്രകാരം കമ്പനികൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണ് നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ VII ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.
4. ഇന്ത്യയിൽ നടത്തപ്പെട്ട സി.എസ്.ആർ. (CSR) പ്രവർത്തനങ്ങൾ മാത്രമേ കണക്കിലെടുക്കുകയുള്ളൂ.
5. ജീവനക്കാർക്കും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും മാത്രമായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ സി.എസ്.ആർ. (CSR) പ്രവർത്തനങ്ങളായി കണക്കാക്കില്ല.

6.3 സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ആവശ്യകത [Need for Social Responsibility]

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എന്താണ് ബിസിനസ് ചെയ്യേണ്ട ശരിയായ കാര്യം? ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനം, പരമാവധി ലാഭം പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഉടമയുടെ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി പ്രവർത്തിക്കണോ അതോ സമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളായ ഉപഭോക്താക്കൾ, തൊഴിലാളികൾ, വിതരണക്കാർ, സർക്കാർ, പൊതു സമൂഹം എന്നിവരുടെ താൽപര്യങ്ങൾ കൂടി സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കണോ എന്നതാണ് ചോദ്യം. ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ധാർമ്മികമായി എന്താണ് ശരി അല്ലെങ്കിൽ തെറ്റ് എന്ന ചോദ്യം ഉൾപ്പെടുന്നതിനാൽ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നത് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു ധാർമ്മിക പ്രശ്നമായാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽ ബിസിനസുകാരന്റെ ഭാഗത്തു നിന്ന് അത്തരം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ സ്വമേധയാ നിർവഹിക്കുന്നതിനോ അല്ലെങ്കിൽ അവ ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതിനോ ഉള്ള ഘടകം കൂടി ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സമൂഹത്തിലെ വിവിധ മേഖലകൾക്ക് നൽകേണ്ട സേവനത്തിന്റെ തോത് തീരുമാനിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അവർ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയേക്കാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ എല്ലാ ബിസിനസുകാരും സമൂഹത്തോട് ഒരേ പോലെ ഉത്തരവാദിത്വം കാട്ടുന്നില്ല. ബിസിനസ് അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കണമോ വേണ്ടയോ എന്നതിൽ

ഇപ്പോൾ ചർച്ചകൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. അതിൽ ചിലർ ബിസിനസിന് അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനുമായി മാത്രമേ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ളൂ എന്നതിൽ ഉറച്ചുവിശ്വസിക്കുന്നു. എന്നാൽ മറ്റുചിലർ ബിസിനസിന് അതിന്റെ തീരുമാനങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും സമൂഹത്തിലെ ഏതൊക്കെ മേഖലകളെ ബാധിക്കുമോ അവരോടെല്ലാം അതിന് സാമൂഹികമായ ഉത്തരവാദിത്വം ഉണ്ടാകും എന്നതിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വമെന്ന ആശയത്തെ അനുകൂലിച്ചും എതിർത്തുമുള്ള വാദങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ഗുണകരമായിരിക്കും.

6.3.1 സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് അനുകൂലമായ വാദങ്ങൾ [Arguments for Social Responsibility]

(i) നിലനിൽപ്പിനും വളർച്ചയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള നീതീകരണം [Justification for existence and growth]: മനുഷ്യന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും നൽകുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് ബിസിനസ് നിലകൊള്ളുന്നത്. ബിസിനസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രചോദനം ലാഭം നേടുക എന്നതാണെങ്കിലും ഇതിനെ ജനങ്ങളോടുള്ള സേവനത്തിന്റെ ഫലമായി മാത്രം കണക്കാക്കുക എന്നതാണ് അഭികാമ്യം. ബിസിനസിന്റെ വളർച്ചയും അഭിവൃദ്ധിയും സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധത വഴി മാത്രമേ യാഥാർഥ്യമാവുകയുള്ളൂ എന്നതാണ് സത്യം. ആയതിനാൽ ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം അതിന്റെ നിലനിൽപ്പിന്റെയും വളർച്ചയുടെയും ന്യായീകരണമായി കരുതാം.

(ii) സ്ഥാപനത്തിന്റെ ദീർഘകാല താൽപര്യം [Long-term interest of the firm]:

സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധത പ്രധാന ലക്ഷ്യമായി സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ബിസിനസിനും അതിന്റെ പ്രതിച്ഛായക്കും സ്ഥായിയായ നേട്ടം കൈവരിക്കാൻ സാധിക്കൂ. ബിസിനസ് അതിന്റെ സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധത ശരിയായ രീതിയിൽ നിർവഹിക്കുന്നില്ല എന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ സമൂഹത്തിലെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളായ തൊഴിലാളികൾ, ഉപഭോക്താക്കൾ, ഓഹരിയുടമകൾ, സർക്കാർ തുടങ്ങിയവർ അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളുമായി നിസ്സഹകരിക്കുന്നതിന് കാരണമായിത്തീരും. ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വ നിർവഹണം അവരുടെ തന്നെ താൽപര്യത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഏതൊരു സ്ഥാപനത്തിന്റെയും പ്രതിച്ഛായ സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതയിലൂടെ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

(iii) സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഒഴിവാക്കൽ [Avoidance of government regulations]: ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഒഴിച്ചു കൂടാനാവാത്ത വസ്തുതയാണ്. എന്നാൽ സ്വയം സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതിലൂടെ ബിസിനസ് അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുവാനുള്ള സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കുന്നു.

(iv) സമൂഹത്തിന്റെ സംരക്ഷണം [Maintenance of society]: എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ തരത്തിലുള്ള നിയമം നിർമ്മിക്കുക എന്നത് അപ്രായോഗികമായ വസ്തുതയാണ് എന്നതാണ് ഈ ആശയത്തിന്റെ ആധാരം. ബിസിനസിൽ നിന്ന് വേണ്ടവിധത്തിലുള്ള സേവനങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന് ജനങ്ങൾക്ക് ബോധ്യമായാൽ അവർ നിയമത്താൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടാൻ സാധിക്കാത്ത സാമൂഹിക വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടേക്കാം. ഇത് ബിസിനസിനെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കും. അതിനാൽ ബിസിനസ് അവരുടെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ് അഭികാമ്യം.

(v) ബിസിനസിന്റെ പക്കലുള്ള വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യത [Availability of resources with business]: സമൂഹത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെ ഫലപ്രദമായി പരിഹരിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിലുള്ള സാമ്പത്തികവും മാനുഷികവുമായ വിഭവങ്ങൾ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളിലുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി

വർഷങ്ങളോളം ബിസിനസ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചതിലൂടെ ആർജ്ജിച്ചെടുത്ത ഭരണ നിർവഹണ പാടവവും മൂലധനവിഭവങ്ങളും ബിസിനസിന്റെ പക്കലുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ ബിസിനസിന്റെ പക്കലുള്ള ഭീമമായ ധന, മാനുഷിക വിഭവങ്ങളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സമൂഹത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുവാൻ കഴിയും.

(vi) പ്രശ്നങ്ങളെ അവസരങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നു [Converting problems into opportunities]: നഷ്ടസാധ്യത കൂടുതലായി നിലനിൽക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളെപ്പോലും ലാഭകരമായ തരത്തിൽ മാറ്റാൻ സാധിക്കുന്ന ബിസിനസിന് സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം, വെല്ലുവിളികൾ ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ട് അവയെ ഫലപ്രദപ്രമായി നേരിടുന്നതിനും കഴിയുന്നു.

(vii) ബിസിനസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മികച്ച പരിസ്ഥിതി [Better environment for doing business]: ഒരു ബിസിനസ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് വളരെയധികം വൈവിധ്യവും സങ്കീർണ്ണവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്ന സമൂഹത്തിലാണെങ്കിൽ അത് വിജയിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത വളരെ കുറവായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് ബിസിനസിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെ തന്നെ ബാധിച്ചേക്കാവുന്ന ഇത്തരം സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ ബിസിനസിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നും ഉണ്ടാകണം. കുറഞ്ഞ പ്രശ്നങ്ങളുള്ള ഒരു സമൂഹത്തിന് മാത്രമേ ബിസിനസിന് പ്രവർത്തിക്കുവാനാവശ്യമായ ഒരു നല്ല അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സാധിക്കൂ.

(viii) സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ ബിസിനസിനും ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ട് [Holding business responsible for social problems]: ചില സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതോ അല്ലെങ്കിൽ നിലനിർത്തുന്നതോ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ തന്നെയാണ് എന്ന വാദം നിലനിൽക്കുന്നു. പരിസരിതി മലിനീകരണം, സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത തൊഴിലിടം, പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളിലെ അഴിമതി, തൊഴിലിടങ്ങളിലെ വിവേചനം തുടങ്ങിയവ ഇതിൽ ചിലതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ മറ്റാരെങ്കിലും പരിഹരിക്കുമെന്ന് കാത്തുനിൽക്കാതെ അവ പരിഹരിക്കുവാനുള്ള ധാർമ്മിക ഉത്തരവാദിത്വം ബിസിനസിനുണ്ട്.

6.3.2 ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിനു എതിരായ വാദങ്ങൾ [Arguments against Social Responsibility of business]

ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് എതിരായ വാദങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു :

(i) പരമാവധി ലാഭം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനം [Violation of profit maximisation objective]: ബിസിനസ് നിലകൊള്ളുന്നത് പരമാവധി ലാഭം നേടുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് എന്നതാണ് ഈ വാദഗതിയുടെ അടിസ്ഥാനം. അതുകൊണ്ട് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നു പറയുന്നതുപോലും ഈ ലക്ഷ്യത്തിന് എതിരാണ്. വാസ്തവത്തിൽ, ഒരു ബിസിനസിന് അതിന്റെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിച്ചും ചെലവ് കുറച്ചും പരമാവധി ലാഭം നേടുന്നതിലൂടെ അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റാൻ കഴിയും.

(ii) ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് അധിക ഭാരം നൽകുന്നു [Burden on consumers]: മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് വളരെയധികം ചെലവും മുതൽ മുടക്കും ആവശ്യമാണ്. ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ ബിസിനസ് അവർ വഹിക്കേണ്ട സാമ്പത്തിക ചെലവിന്റെ ഭാരം സാധനങ്ങളുടെ വില വർദ്ധിപ്പിച്ച് ഉപഭോക്താക്കളിലേക്ക് കൈമാറുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതിന് ചെലവായ തുക ഉപഭോക്താക്കളിൽ നിന്ന് ഈടാക്കുന്നത് അനീതിയാണ്.

(iii) സാമൂഹിക വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെ അഭാവം [Lack of social skills]: ബിസിനസിന്റെ പ്രശ്ന

ങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്ന തരത്തിൽ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ബിസിനസുകാർ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും അവ പരിഹരിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക പരിശീലനം നേടിയിട്ടുള്ളവരുമല്ല. അതിനാൽ, സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രത്യേക വിഭാഗം ആളുകൾ പരിഹരിക്കേണ്ട വിഷയമാണ് എന്നതാണ് ഈ വാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

(iv) പൊതുജന പിന്തുണയുടെ അഭാവം [Lack of broad public support]: സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളിൽ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇടപെടലുകൾ പൊതുസമൂഹം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ പൊതുജന വിശ്വാസവും സഹകരണവും ഇല്ലാത്തതിനാൽ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അവ വേണ്ടവിധത്തിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയാതെ പോകുന്നു.

6.3.3 സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം [Reality of Social Responsibility]

ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ വാദങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്ത് കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ ബിസിനസുകാരൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇതിലേതു വാദത്തിനൊപ്പം നിൽക്കും? പരമാവധി ലാഭം നേടുക എന്നതിനോ അതോ സാമൂഹിക ലക്ഷ്യം എന്ന ആശയത്തിനോ? ബിസിനസുകാരുടെ മനോഭാവത്തിൽ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ മാറ്റം, ലാഭകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ സ്വന്തം നിലനിൽപ് ഉറപ്പാക്കുന്നതോടൊപ്പം സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ കൂടി നിറവേറ്റണമെന്ന തിരിച്ചറിവാണ്. എന്നാൽ ഇതിനെ സ്വകാര്യ സംരംഭങ്ങളുടെ നിലനിൽപിനു വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ഭംഗിവാക്കായി മാത്രമേ കാണേണ്ടതുള്ളൂ. ഒരു ജനാധിപത്യ സമൂഹത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ ഉള്ളതിനാൽ അവർ ബിസിനസിൽ നിന്ന് ഉത്തരവാദിത്വപ്പെട്ട പെരുമാറ്റം ആവശ്യപ്പെടാം. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇത്തരം വെല്ലുവിളികളെ തിരിച്ചറിയുവാനും അംഗീകരിക്കുവാനും സ്വകാര്യ ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങൾ ഭാഗികമായെങ്കിലും തയ്യാറാവുന്നു എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം നിഷേധിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇത്തരത്തിൽ ബിസിനസ് അതിന്റെ പ്രവർത്തന ക്രമത്തിലും വീക്ഷണത്തിലും മാറ്റം വരുത്താതിരിക്കുകയും അതിന്റെ നിയമാനുസൃതമായ പങ്ക് വഹിക്കാൻ തയ്യാറാകാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ അതിന് വിജയിക്കാനുള്ള സാധ്യത ഇല്ലാതാകുന്നു. സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ബിസിനസുകാരനെ നിർബന്ധിക്കുന്നതും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതുമായ ഘടകങ്ങളും കാരണങ്ങളും ഏതൊക്കെയാണെന്നും അതോടൊപ്പം തന്നെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിലൂടെ ബിസിനസിന്റെ വികാസത്തിന് അനുയോജ്യമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണെന്നും അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നത് പ്രയോജനകരമായിരിക്കും. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ താഴെ പറയുന്നു.

(i) പൊതു നിയന്ത്രണങ്ങൾ [Threat of public regulation]: ജനാധിപത്യ പ്രക്രിയയിലൂടെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സർക്കാരുകൾ സമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്ത ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി കർമ്മപരിപാടികളുമായി മുന്നോട്ടു പോകുന്നു. സമൂഹത്തിൽ നിരുത്തരവാദപരമായ രീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബിസിനസുകൾക്കെതിരെ ജനങ്ങളുടെ താൽപര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നു. ബിസിനസ് അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വ നിർവഹണത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാന കാരണം ഇത്തരത്തിലുള്ള സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങളോടുള്ള ഭയമാണ്.

(ii) തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സമ്മർദ്ദം [Pressure of labour movement]: തൊഴിലാളി സമൂഹം ഇപ്പോൾ കൂടുതൽ വിദ്യാസമ്പന്നരും

സംഘടിതരുമാണ്. ലോകമെമ്പാടുമുള്ള തൊഴിലാളി സമൂഹത്തിന് നേട്ടം ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വളരെ ശക്തരായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഇത് ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളെ തങ്ങളുടെ ഇഷ്ടമനുസരിച്ച് തൊഴിലാളികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന രീതിയായ 'ഹയർ ആൻഡ് ഫയർ' എന്നതിനുപകരം തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന നടപടികളുമായി മുന്നോട്ടുപോകുവാൻ കാരണമായി.

(iii) പ്രബുദ്ധരായ ഉപഭോക്താക്കളുടെ സ്വാധീനം [Impact of consumer consciousness]: വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും ബഹുജന മാധ്യമങ്ങളുടെയും വികാസവും വിപണിയിലെ മത്സരവും ഉപഭോക്താവിനെ വിപണി ശക്തികളെ നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുവേണ്ട തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെപ്പറ്റിയും അധികാരങ്ങളെപ്പറ്റിയും ബോധമുള്ളവരാക്കി. ഉപഭോക്താവ് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുക (കവിയറ്റ് എംപ്റ്റർ) എന്ന വിപണന രീതിക്കു പകരമായി ഉപഭോക്താവിനെ വിപണിയുടെ രാജാവായി കണക്കാക്കുന്ന പുതിയ രീതി അവലംബിച്ചു. ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉപഭോക്തൃ അധിഷ്ഠിതമായ വിപണന നയങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു.

(iv) ബിസിനസിനു വേണ്ട സാമൂഹിക നിലവാരത്തിന്റെ വികാസം [Development of social standard for business]: ഏതു തരം ബിസിനസ് പ്രവൃത്തിയിലൂടെയും എങ്ങനെയും ധനം സമ്പാദിക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളായി ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളെ കണക്കാക്കാൻ സാധ്യമല്ല. പുതിയ സാമൂഹിക നിലവാര പ്രകാരം ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങളെ സാമൂഹിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുക എന്ന നിബന്ധനയോടെ നിയമാനുസൃതമായി കണക്കാക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു ബിസിനസിനെ നിലനിർത്തുന്നതും വളർത്തുന്നതും സമൂഹമായതിനാൽ അവയ്ക്ക് സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് ഒറ്റപ്പെട്ട് നിലനിൽക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അതോടൊപ്പംതന്നെ ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ആത്യന്തികമായി വിലയിരുത്തുന്നത് അവയുടെ സാമൂഹിക നിലവാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്.

(v) ബിസിനസ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വികാസം [Development of business education]: സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തോടെയുള്ള ബിസിനസ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വികാസം കൂടുതൽ ആളുകളെ ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ആവശ്യത്തെക്കുറിച്ച് ബോധവാന്മാരാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഉപഭോക്താക്കൾ, നിക്ഷേപകർ, തൊഴിലാളികൾ, ഉടമസ്ഥർ തുടങ്ങിയ വിദ്യാസമ്പന്നരായ ആളുകൾ വിവിധ തലങ്ങളിൽ എത്തിയതിലൂടെ സാമൂഹിക വിഷയങ്ങളിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ തീവ്രമായ ഇടപെടലുകൾ നടക്കുന്നു.

(vi) സാമൂഹിക താൽപര്യവും ബിസിനസ് താൽപര്യവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം [Relationship between social interest and business interest] : ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമൂഹിക താൽപര്യവും ബിസിനസ് താൽപര്യവും പരസ്പര വിരുദ്ധമല്ലെന്നും അവ പരസ്പര പൂരകങ്ങളാണെന്നുമുള്ള വസ്തുത ബിസിനസ് തിരിച്ചറിഞ്ഞു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ബിസിനസിന്റെ വികാസം സമൂഹത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ സാധ്യമാകൂ എന്ന വസ്തുത ബിസിനസിന്റെ ദീർഘകാല നേട്ടങ്ങൾ അവയുടെ സാമൂഹികമായ സേവനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന വിശ്വാസത്തിന് വഴിതെളിച്ചു. അങ്ങനെ ബിസിനസ് ആധുനിക നാഗരിക സമൂഹത്തിന്റെ അവശ്യഘടകമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു.

(vii) പ്രൊഫഷണൽ ഭരണ നിർവഹണ വിഭാഗത്തിന്റെ വികാസം [Development of professional managerial class]: സർവകലാശാലകളിലെയും പ്രത്യേക മാനേജ്മെന്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും മാനേജ്മെൻറ് വിദ്യാഭ്യാസം വഴി

പ്രത്യേക പ്രൊഫഷണൽ ഭരണ നിർവാഹകരെ സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ നേരത്തെ ഉണ്ടായിരുന്നതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ സമീപനമാണുള്ളത്. ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനം വിജയകരമായി മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകാൻ ലാഭം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിനപ്പുറത്ത് സമൂഹത്തിലെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളുടെ താൽപര്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിലാണ് ഇവർ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നത്.

അനേകം സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ ഘടകങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചാണ് ബിസിനസിനെ ഒരു സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തിയായി മാറ്റുന്നത്. ബിസിനസ് എന്നത് കേവലമായ ഒരു തൊഴിൽ മാത്രമല്ല മറിച്ച് അത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമൂഹത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അവയുടെ ഹ്രസ്വകാല ദീർഘകാല സാമ്പത്തിക താൽപര്യങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനമാണ്. ഇതാണ് ബിസിനസിന്റെ പൊതുവായതും നിർദ്ദിഷ്ടവുമായ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം. എന്നാൽ ബിസിനസ് എന്നത് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനമാണെന്നും ആത്യന്തികമായി അതിനെ വിലയിരുത്തേണ്ടത് അതിന്റെ സാമ്പത്തിക പ്രകടനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണെന്നുമുള്ള വസ്തുത വിസ്മരിച്ചുകൂടാ. അതേസമയം തന്നെ ബിസിനസ് സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമായതിനാൽ അതിനു സമൂഹത്തോടുള്ള കർത്തവ്യങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും നിറവേറ്റുക കൂടി ചെയ്യണം.

6.4 വിവിധതരം സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ [Kinds Of Social Responsibility]

ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളെ താഴെ പറയുന്ന നാല് ശീർഷകങ്ങളായി തരം തിരിക്കാം :

(a) സാമ്പത്തിക ഉത്തരവാദിത്വം [Economic responsibility]: ബിസിനസ് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അതിന്റെ പ്രഥമ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം സാമ്പത്തികമാണ്. അതായത് സമൂഹത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും ഉൽപാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നു. ഈ ഉത്തരവാദിത്വ നിർവ്വഹണത്തിൽ സ്ഥാപനത്തിന് ചെറിയ വിവേചന അധികാരമുണ്ട്.

(b) നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വം [Legal responsibility]: ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങൾ അവ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രദേശത്തെ നിയമവ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസരിച്ചായിരിക്കണം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. നിയമങ്ങൾ സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ളതായതിനാൽ നിയമങ്ങൾ അനുസരിക്കുന്ന ബിസിനസ് ഒരു സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള സ്ഥാപനമായിരിക്കും.

(c) ധാർമ്മിക ഉത്തരവാദിത്വം [Ethical responsibility]: നിയമത്തിന്റെ നിർബന്ധമില്ലാതെ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകൾക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള ബിസിനസിന്റെ പെരുമാറ്റമാണ് ധാർമ്മിക ഉത്തരവാദിത്വം. ഉല്പന്നങ്ങളുടെ പരസ്യങ്ങളിൽ പൊതുവികാരവും അന്തസ്സും മാനിക്കുന്നത് ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഈ ഉത്തരവാദിത്വ നിർവഹണം സ്വമേധയാ ഉള്ള പ്രവർത്തനമാണ്.

(d) വിവേചനപരമായ ഉത്തരവാദിത്വം [Discretionary responsibility]:

ഒരു സ്ഥാപനം പൂർണമായും സ്വമേധയാ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്വമാണിത്. വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകുക, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളിൽ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവർക്ക് വേണ്ട സഹായം നൽകുക തുടങ്ങിയവ ഇതിന് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. നിക്ഷേപത്തിന് ഉയർന്ന പ്രതിഫലം കിട്ടത്തക്കവിധത്തിൽ മൂലധനം ശരിയായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്വവുമുണ്ട്.

6.5 വ്യത്യസ്ത തൽപരകക്ഷികളോടുള്ള സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ [Social Responsibility Towards Different Interest Groups]

ബിസിനസ് അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം തിരിച്ചറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ അതിന് ആരോടൊക്കെ എന്തുതരം ഉത്തരവാദിത്വമാണ് നിർവഹിക്കേണ്ടത് എന്ന് അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തീർച്ചയായും ഏത് മേഖലയിലാണ് തങ്ങളുടെ സാമൂഹിക ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റേണ്ടതെന്ന് ബിസിനസ് തീരുമാനിച്ചിരിക്കണം. ഒരു ബിസിനസിന്റെ വ്യത്യസ്ത തൽപ്പരകക്ഷികളോടുള്ള സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽ ചിലത് താഴെ വിവരിക്കുന്നു.

(i) ഓഹരി ഉടമകളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം [Responsibility towards the shareholders or owners]: ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനത്തിന് അതിന്റെ ഓഹരി ഉടമകൾക്ക് അവരുടെ മുതൽമുടക്കിന് അനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിലും മുതൽമുടക്കിന്റെ സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഉണ്ട്. കമ്പനികൾ അതിന്റെ ഓഹരിയുടമകൾക്ക് അവയുടെ പ്രവർത്തനത്തിന്റെയും പുരോഗതിയുടെയും കൃത്യവും പൂർണ്ണവുമായ വിവരങ്ങൾ മുടങ്ങാതെ നൽകണം.

(ii) തൊഴിലാളികളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം [Responsibility towards the workers]: ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ മാനേജ്മെന്റിന് അതിന്റെ തൊഴിലാളികൾക്ക് കാര്യക്ഷമമായി ജോലി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവസരം ഒരുക്കി കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ട്. തൊഴിലാളികളുടെ പൂർണ സഹകരണം ആർജ്ജിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ശരിയായ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ശ്രമിക്കണം. തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽ സംഘടനകൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങളെ മാനിക്കുക. തൊഴിലാളികൾക്ക് മാനേജ്മെന്റിൽ നിന്ന് മാന്യമായ വേതനവും പരിഗണനയും ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുക എന്നിവയും ഇതിൽപെടുന്നു.

(iii) ഉപഭോക്താക്കളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം [Responsibility towards the consumers]: ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ശരിയായ ഗുണനിലവാരത്തിലും അളവിലും സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കുക എന്നത് ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് അതിന്റെ ഉപഭോക്താക്കളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമാണ്. മായം ചേർക്കൽ, ഗുണമേന്മയില്ലായ്മ, അവശ്യസാധനങ്ങൾ നൽകാതിരിക്കുക, അപകീർത്തികരവും തെറ്റിദ്ധാരണാജനകവുമായ പരസ്യങ്ങൾ നൽകുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾക്കെതിരെ ബിസിനസ് ശരിയായ മുൻകരുതലുകളെടുക്കണം. ഉപഭോക്താവിന് തങ്ങളുടെ വാങ്ങൽ തീരുമാനത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്ന ഉൽപന്നത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകണം.

(iv) സമൂഹത്തോടും സർക്കാരിനോടുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം [Responsibility towards the government and community]: രാജ്യത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ മാനിക്കുകയും കൃത്യമായും സത്യസന്ധമായും നികുതികൾ അടയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക. സമൂഹത്തിലെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട മൂല്യങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ച് ഉത്തമ പൗരനായി പെരുമാറുക, എല്ലാത്തരത്തിലുമുള്ള മാലിന്യങ്ങളെ ഒഴിവാക്കി പ്രകൃതിയെ പരമാവധി സംരക്ഷിക്കുക, സമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളുമായുള്ള നിരന്തരമായ ഇടപെടലുകളിലൂടെ ഒരു നല്ല പ്രതിച്ഛായ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നിവയെല്ലാം ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹ്യ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളാണ്.

6.6 ബിസിനസും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും [Business and Environmental Protection]

പരിസറിതി സംരക്ഷണമെന്നത് ബിസിനസ് നേരിടുന്ന ഗുരുതരമായ പ്രശ്നമാണ്. പ്രകൃതിദത്തവും മനുഷ്യനിർമ്മിതവുമായി നമുക്ക് ചുറ്റും കാണുന്നവയുടെ ആകെത്തുകയാണ് പരിസറിതി എന്നു പറയുന്നത്. ഈ ചുറ്റുപാടിൽ ഉള്ള വിഭവങ്ങളായ ജലം, വായു, ജന്തുജാലങ്ങൾ, സസ്യജാലങ്ങൾ, അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ തുടങ്ങിയവയെ പ്രകൃതിദത്ത വിഭവങ്ങളെന്ന് വിളിക്കുന്നു. സംസ്കാരിക പൈതൃകം, സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക സറാപനങ്ങൾ, ജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെ മനുഷ്യനിർമ്മിത വിഭവങ്ങൾ എന്നും വിളിക്കുന്നു. വലിയ തോതിലുള്ള വ്യാവസായിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി പരിസറിതിനാശം വളരെ വേഗത്തിൽ സംഭവിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന യാഥാർഥ്യം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കാൺപൂർ, ജയ്പൂർ, ഡൽഹി, പാനിപ്പട്ട്, കൊൽക്കത്ത തുടങ്ങിയ പട്ടണങ്ങളിലും രാജ്യത്തെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലും വ്യാവസായിക മലിനീകരണം സർവസാധാരണ കാഴ്ചയായി മാറിയിരിക്കുന്നു. വ്യവസായശാലകൾ പുറംതള്ളുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യത്തെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു. വ്യാവസായിക ഉൽപാദനത്തിന്റെ ഫലമായി പരിസ്ഥിതിയിലേക്ക് വിനാശകരമായ വിഷവസ്തുക്കൾ പുറംതള്ളുന്നതാണ് മലിനീകരണം. കുറഞ്ഞ അളവിലെങ്കിലും ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉൽപ്പാദനത്തിൽ ഒഴിച്ചുകൂടാനാകാത്ത ഘടകമാണ് മലിനീകരണം. അതിനാൽ ഉചിതമായ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് മലിനീകരണത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളുടെ തോത് കുറയ്ക്കുക എന്നത് ഉൽപാദകർ നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ വെല്ലുവിളിയാണ്. പരിസറിതി സംരക്ഷണം ബിസിനസിനും സമൂഹത്തിനും ഏറെ ഗുണകരമാണ്. മലിനീകരണം വായു, മണ്ണ്, ജലം എന്നിവയുടെ ഭൗതികവും രാസപരവും ജൈവികവുമായ സ്വഭാവത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നു. മലിനീകരണം മനുഷ്യന്റെയും മറ്റ് ജീവജാലങ്ങളുടെയും ജീവന് ഭീഷണിയാകുന്നതോടൊപ്പം തന്നെ അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ പാഴാക്കുകയോ നശിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ ഇത് ജീവിതനിലവാരത്തെ തകർക്കുന്നു. രാജ്യത്തെ സംസ്കാരിക പൈതൃകത്തെയും ചരിത്രസ്മാരകങ്ങളുടെ നിലനില്പിനേയും ഇത് ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു. പരിസറിതിക്ക് വളരെ കുറഞ്ഞ അളവിൽ മാത്രമേ മാലിന്യങ്ങളെ ആഗിരണം ചെയ്യാൻ കഴിയൂ എന്നതിനാലാണ് മലിനീകരണം ഉണ്ടാകുന്നത്. ചില അപകടകരമായ മാലിന്യങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ വിഷ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, രാസവസ്തുക്കൾ എന്നിവയെ അപകടകരമായ മലിനീകരണമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് വിഷാംശം വമിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ പരിസറിതിക്ക് ഇവയെ സംസ്കരിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. അങ്ങനെ മലിനീകരണം പരിസ്ഥിതിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തെയും മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യത്തെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കുകയും പ്രകൃതിദത്തവും മനുഷ്യനിർമ്മിതവുമായ വിഭവങ്ങൾക്ക് ക്ഷതം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിസറിതി സംരക്ഷണം മലിനീകരണ നിയന്ത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

6.6.1 മലിനീകരണത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ [Causes of Pollution]

ഉൽപ്പാദനം അല്ലെങ്കിൽ ഉപഭോഗ പ്രക്രിയയിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന രാസവസ്തുക്കളാണ് പ്രധാനമായും മാലിന്യങ്ങൾ. സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ മേഖലകളായ വ്യവസായങ്ങൾ, കൃഷി, ഖനനം, ഊർജം, ഗതാഗതം, നിർമാണപ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇത്തരത്തിൽ മാലിന്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ പുറത്തുവിടുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിക്ക് ഉൾക്കൊ

ള്ളാൻ കഴിയുന്ന പരിധിക്ക് അധികമാകുമ്പോഴാണ് മലിനീകരണത്തിന് കാരണമാകുന്നത്. മലിനീകരണത്തിന്റെ പ്രധാന ഉറവിടം അളവിലും വിഷബാധയിലും വ്യവസായങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങളാണ്. ബിസിനസ് പ്രവർത്തനങ്ങളായ സാധനങ്ങളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഉൽപാദനം, വിതരണം, ഗതാഗതം, സംഭരണം, ഉപഭോഗം തുടങ്ങിയവയും വലിയതോതിലുള്ള പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്. പല ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളും വായു, ജലം, മണ്ണ്, ശബ്ദം തുടങ്ങിയവയുടെ മലിനീകരണത്തിന് ഉത്തരവാദികളാകുന്നു.

ഇത്തരം മലിനീകരണങ്ങളെ കുറിച്ച് താഴെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

(i) വായു മലിനീകരണം [Air pollution]: അന്തരീക്ഷത്തിലെ വായുവിന്റെ ഗുണനിലവാരം കുറയ്ക്കുന്ന വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ സംയോജന ഫലമാണ് വായു മലിനീകരണം. പ്രധാനമായും വാഹനങ്ങൾ പുറംതള്ളുന്ന വിഷ വാതകമായ കാർബൺ മോണോക്സൈഡിന്റെ സാന്നിധ്യമാണ് വായു മലിനീകരണത്തിന് കാരണമാകുന്നത്. അതുപോലെതന്നെ ഫാക്ടറികൾ പുറംതള്ളുന്ന പുകയും മറ്റ് രാസവസ്തുക്കളും വായുവിനെ മലിനമാക്കുന്നു. വായു മലിനീകരണം ഓസോൺ പാളികളിൽ വിള്ളൽ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി അന്തരീക്ഷതാപം ക്രമാതീതമായി വർധിക്കാൻ കാരണമാകുന്നു.

(ii) ജല മലിനീകരണം [Water pollution]: രാസവസ്തുക്കൾ മറ്റ് മാലിന്യ നിക്ഷേപങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെയാണ് പ്രധാനമായും ജലം മലിനമാകുന്നത്. ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ അവയുടെ മാലിന്യങ്ങൾ നദികൾ, പുഴകൾ, തടാകങ്ങൾ എന്നിവയിലേക്ക് തള്ളുന്നത് ഗുരുതരമായ ജല മലിനീകരണത്തിന് കാരണമാകുന്നു. ഇത് നിരവധി ജീവജാലങ്ങളുടെ നാശത്തിന് കാരണമാകുന്നു.

(iii) മണ്ണ് മലിനീകരണം [Land pollution]: വിഷം കലർന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങൾ മണ്ണ് മലിനീകരണത്തിന് കാരണമാകുന്നു. ഇത് മണ്ണിന്റെ വളക്കൂറ് ഇല്ലാതാക്കി കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമല്ലാതാക്കിതീർക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ മലിനീകരണം സംഭവിച്ച മണ്ണിന്റെ ഗുണനിലവാരം പുനസ്ഥാപിക്കുന്നത് പ്രയാസകരമാണ്.

(iv) ശബ്ദ മലിനീകരണം [Noise pollution] : വാഹനങ്ങളും ഫാക്ടറികളും പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ശബ്ദം അരോജകമാണെന്നു മാത്രമല്ല ഗുരുതരമായ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും കാരണമാകുന്നു. കേൾവി നഷ്ടപ്പെടുക, ഹൃദയസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾ, മാനസിക അസ്വാസ്ഥ്യം തുടങ്ങി പല രോഗങ്ങൾക്കും ശബ്ദമലിനീകരണം ഇടയാക്കുന്നു.

പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ [Environmental Problems]

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ പരിസ്ഥിതിക്ക് കോട്ടംവരുത്തുന്ന 8 പ്രശ്നങ്ങളാണ് തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അവ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) ഓസോൺ പാളികളുടെ ശോഷണം.
(ii) ആഗോളതാപനം.
(iii) ഖരാവസ്ഥയിൽ ഉള്ളതും ആപത്കരവുമായ മാലിന്യങ്ങൾ
(iv) ജലമലിനീകരണം.
(v) ശുദ്ധജല ഗുണമേന്മയും വ്യാപ്തിയും.
(vi) വനനശീകരണം.
(vii) ഭൂമിയുടെ അപചയ മാലിന്യങ്ങൾ.
(viii) ജൈവവൈവിധ്യത്തിന് മേലുള്ള അപായം.

6.6.2 മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ആവശ്യകത [Need for Pollution Control]

പരിസറിതി വിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനും പരിസ്ഥിതിയുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്താനും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം ആവശ്യമാണ്. ഇതിലൂടെ സംരക്ഷിത വിഭവങ്ങളെ മനുഷ്യരാശിയുടെ നേട്ടത്തിനായും ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടിയും ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയും. മാലിന്യത്തിന്റെ തരം, മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ്, മലിനീകരണ സ്രോതസ്സിൽ നിന്നുള്ള അകലം എന്നിവയനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രത്യേക മേഖലയിലും (അതായത് ജലം, വായു, മണ്ണ്) ഉണ്ടാകുന്ന നാശത്തിന്റെ അളവ് വ്യത്യാസപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ എല്ലാ മലിനീകരണങ്ങളും പരിസറിതിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നതിലൂടെ സാധാരണ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമല്ലാതായിത്തീരുന്നു. മലിനീകരണം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾക്കെതിരെ ജനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ശക്തമായി പ്രതികരിച്ചു തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. പരിസറിതി നശീകരണത്തിനെതിരെ പ്രവർത്തിക്കാതെ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിലനിൽക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ട് അവർ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ ഇത്തരം നടപടികൾ അവർക്കെതിരെയുള്ള വിമർശനങ്ങളെ ഒഴിവാക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമുള്ളതായി മാറരുത്. മറിച്ച് ഇതിലൂടെ ലഭിക്കാവുന്ന നേട്ടങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുന്ന തരത്തിലാവണം. മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന് ആധാരമായ പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നു.

(i) ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നു [Reduction of health hazards]: പരിസറിതി മലിനീകരണം മൂലം ഹൃദ്രോഗം, കാൻസർ, ശ്വാസകോശസംബന്ധമായ അസുഖങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഉണ്ടാകാൻ കാരണമാകുന്നു. മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നടപടികളിലൂടെ ഇത്തരം അസുഖങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി കുറയ്ക്കാൻ സഹായിക്കുന്നതിനൊപ്പം ഭൂമിയിൽ ആരോഗ്യകരമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും കഴിയുന്നു.

(ii) നഷ്ടസാധ്യത കുറയ്ക്കുന്നു [Reduced risk of liability]: വിഷാംശം കലർന്ന ഖര-ദ്രാവക-വാതക രൂപത്തിലുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ പുറന്തള്ളുന്നതിലൂടെ ഉണ്ടാകുന്ന മലിനീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവർക്ക് ബിസിനസ്സ് സ്ഥാപനങ്ങൾ നഷ്ടപരിഹാരം കൊടുക്കേണ്ടി വരും. അതുകൊണ്ട് സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിലൂടെ ഇത്തരം നഷ്ടസാധ്യതകൾ കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കും.

(iii) ചെലവ് ചുരുക്കുന്നു [Cost savings]: ഫലപ്രദമായ രീതിയിൽ ഉള്ള മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ പരിപാടിയിലൂടെ ഒരു ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനച്ചെലവ് കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. അനുചിതമായ സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഉൽപ്പാദന പ്രക്രിയ വഴി വളരെ കൂടുതൽ മാലിന്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതിനാൽ ഇവ സംസ്കരിക്കുന്നതിനും പ്ലാന്റ് വൃത്തിയാക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ പണം ചെലവാകുന്നു. ശരിയായ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിലൂടെ ഈ ചെലവ് കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കുന്നു.

(iv) പ്രതിച്ഛായ വർദ്ധിക്കുന്നു [Improved public image]: പൊതുസമൂഹം പരിസറിതിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അതീവ ശ്രദ്ധാലുക്കളായതിനാൽ മാലിന്യങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ നയങ്ങളും നടപടികളും അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളോടുള്ള ജനങ്ങളുടെ മനോഭാവത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്നു. പരിസറിതി സംരക്ഷണത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്ന സ്ഥാപനത്തിന് നല്ല പ്രശ

സ്തി ലഭിക്കുവാനും സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള സംരംഭമായി അറിയപ്പെടാനും കഴിയുന്നു.

(v) മറ്റ് സാമൂഹിക നേട്ടങ്ങൾ [Other social benefits]: മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം വഴി പൊടിപടലങ്ങളില്ലാത്ത അന്തരീക്ഷം, വൃത്തിയുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ, മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതനിലവാരം, മലിനമാകാത്ത പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യത എന്നീ നേട്ടങ്ങൾ കൂടി ലഭിക്കുന്നു.

6.6.3 പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ ബിസിനസിനുള്ള പങ്ക് [Role of Business in Environmental Protection]

പരിസ്ഥിതിയുടെ ഗുണനിലവാരം നമ്മൾക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ പ്രധാനപ്പെട്ടതായതിനാൽ അവ നശിച്ചുപോകാതെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കൂട്ടായ ഉത്തരവാദിത്വം നമുക്കുണ്ട്. പരിസ്ഥിതിയുടെ മലിനീകരണം തടയുന്നതിന് വേണ്ടി സർക്കാർ, ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഉപഭോക്താക്കൾ, തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങി സമൂഹത്തിലെ ഏതൊരംഗത്തിനും അവരുടെതായ രീതിയിൽ തങ്ങളുടെ പങ്ക് നിർവഹിക്കാൻ കഴിയും. സർക്കാരിന് അപകടകരമായ ഉൽപന്നങ്ങളെ നിയമം മൂലം നിരോധിക്കാൻ കഴിയും. ഉപഭോക്താക്കൾ, തൊഴിലാളികൾ, സമൂഹത്തിലെ മറ്റ് അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവർക്ക് ചില ഉൽപന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗം ഒഴിവാക്കാനും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമല്ലാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടാതിരിക്കാനും സാധിക്കും.

പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായ പരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നേതൃത്വം ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കണം. എല്ലാത്തരം മലിനീകരണങ്ങളും പരിശോധിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം തന്നെ പരിസ്ഥിതി വിഭവങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എല്ലാ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമുണ്ട്. സമ്പത്ത്, തൊഴിൽ, വ്യാപാരം, സാങ്കേതികവിദ്യ എന്നിവയുടെ മുൻനിര സൃഷ്ടാക്കളായ ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ വലിയ അളവിൽ സാമ്പത്തിക ഭൗതിക മനുഷ്യ വിഭവങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. മാലിന്യങ്ങളെ അവയുടെ സ്രോതസ്സിൽ തന്നെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന പ്രതിരോധാത്മക സമീപനത്തിലൂടെ പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനുള്ള കഴിവ് അവർക്കുണ്ട്. ഉൽപാദന പ്രക്രിയയിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിലൂടെയോ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളുടെ രൂപകല്പന മാറ്റുന്നതിലൂടെയോ നിലവാരം കുറഞ്ഞ സാധനങ്ങൾക്ക് പകരമായി മെച്ചപ്പെട്ടവ ഉപയോഗിക്കുന്നതിലൂടെയോ അല്ലെങ്കിൽ നവീനമായ സമീപന മാർഗം സ്വീകരിക്കുന്നതിലൂടെയോ മിക്കവാറും സാഹചര്യങ്ങളിൽ മലിനീകരണത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കാനോ പൂർണമായി ഒഴിവാക്കാനോ സാധിക്കും. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നടപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന ചില പ്രധാനപ്പെട്ട നടപടികൾ താഴെപ്പറയുന്നു.

(i) മലിനീകരണം തടയുന്നതിനും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനും ഉപകരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള തൊഴിൽ സംസ്കാരം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും പരിപാലിക്കുന്നതിനും വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉന്നതാധികാരികൾക്ക് കഴിയണം.

(ii) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ സ്ഥാപനത്തിലെ എല്ലാ തൊഴിലാളികളുടെയും വിഭാഗങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(iii) ഗുണനിലവാരമുള്ള അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ വാങ്ങുക, മികച്ച സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിക്കുക, മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിലും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലും

ശാസ്ത്രീയമാർഗങ്ങൾ അവലംബിക്കുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ കൃത്യമായ നയങ്ങളും പരിപാടികളും ആവിഷ്കരിക്കുക. കൂടാതെ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന് കഴിയുന്നതരത്തിൽ തൊഴിലാളികളുടെ വൈദഗ്ധ്യം വികസിപ്പിക്കുക.

(iv) മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന് സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുസരിക്കുക.

(v) അപകടകരമായ വസ്തുക്കളുടെ നിയന്ത്രണം, മലിനമായ നദികളുടെ ശുദ്ധീകരണം, മരങ്ങൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കുക, വനനശീകരണം തടയൽ തുടങ്ങിയ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിനായുള്ള സർക്കാർ പരിപാടികളിൽ പങ്കാളികളാവുക.

(vi) പരിസറിതി സംരക്ഷണത്തിന്റെ പുരോഗതി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി വരവുചെലവുകൾക്കനുസൃതമായി മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ പരിപാടികളെ കാലാനുസൃതമായി വിലയിരുത്തുക.

(vii) വിതരണക്കാരെയും ഉപഭോക്താക്കളെയും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ പരിപാടികളിൽ സജീവമായി പങ്കാളികളാകുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ ശിൽപ്പശാലകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും പരിശീലന സാമഗ്രികൾ തയ്യാറാക്കി നൽകുകയും ചെയ്യുക.

6.7 ബിസിനസ് ധാർമ്മികത [Business Ethics]

സാമൂഹിക കാഴ്ചപ്പാടിൽ ആളുകൾക്ക് സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് ബിസിനസ് നിലകൊള്ളുന്നത്. എന്നാൽ ബിസിനസിന്റെ പ്രഥമ ലക്ഷ്യം ലാഭം നേടുക എന്നുള്ളതാണ്. ബിസിനസിന്റെ വ്യക്തിഗത ലക്ഷ്യങ്ങളും സാമൂഹിക ലക്ഷ്യങ്ങളും തമ്മിൽ പൊരുത്തക്കേട് ഉണ്ടാകാതെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും ബിസിനസ് നടത്തുന്നത് വ്യക്തികൾ ആയതിനാൽ അവരുടെ തീരുമാനങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും എല്ലായിപ്പോഴും സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകൾക്കനുസരിച്ച് ആയിരിക്കണമെന്നില്ല. സാമ്പത്തിക പ്രകടനത്തിന്റെ (വരവ്, ചെലവ്, ലാഭം തുടങ്ങിയവ) അടിസ്ഥാനത്തിൽ നല്ല രീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക പ്രകടനം അത്ര മെച്ചമായിരിക്കണമെന്നില്ല. അതായത് നിലവാരമുള്ള സാധനങ്ങൾ ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് നല്കുക എന്നുള്ള കാര്യത്തിൽ പിന്നോട്ട് പോയേക്കാം. ഇത് സമൂഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിന്ന് എന്താണ് ശരി അല്ലെങ്കിൽ തെറ്റ് എന്ന ചോദ്യമുയർത്തുന്നു. ഈ ചോദ്യത്തിനുള്ള ഉത്തരവും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. കാരണം ബിസിനസ് സമൂഹത്തിന്റെ സ്വാധീനത്തിലുള്ള ഒരു സംവിധാനമായതിനാൽ സമൂഹത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങൾക്കും മുൻഗണനകൾക്കും അനുസരിച്ച് അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വ്യക്തിഗത നന്മകളും സാമൂഹിക നന്മകളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സ്ഥാപിക്കലാണ് ധാർമികത എന്നത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

6.7.1 ബിസിനസ് ധാർമ്മികത എന്ന ആശയം [Concept of Business Ethics]

സ്വഭാവം എന്നർത്ഥം വരുന്ന എതോസ് (ethos) എന്ന ഗ്രീക്ക് വാക്കിൽ നിന്നാണ് എത്തിക്സ് (ethics) എന്ന വാക്കുണ്ടായത്. ഒരു സമൂഹത്തിലോ ഏതെങ്കിലും കൂട്ടത്തിലോ നിലനിന്നുപോരുന്ന സദാചാരമോ, നിയമമോ, ആദർശങ്ങളോ ആണ് ഇത്. മനുഷ്യന്റെ പെരുമാറ്റത്തിലെ ശരിയും തെറ്റും എന്താണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ചാണ് ധാർമ്മികത പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഒരു പ്രത്യേക പ്രവർത്തനമേഖലയിൽ സമൂഹം അംഗീകരിച്ച പെരുമാറ്റത്തിന്റെ നിലവാരം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഇത് തീരുമാനിക്കുന്ന

ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം – സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ
(Environmental Protection in India - Steps taken by the Government)

1. **നിയമങ്ങൾ :** ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ നിർദേശക തത്വങ്ങൾ (Directive principles of state policy) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചില നിയമങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നു.
   i. വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമം 1972
   ii. ജലം (മലിനീകരണം തടയലും നിയന്ത്രണവും) നിയമം 1974, 1974 ലും 1988 ലും ഭേദഗതി വരുത്തിയത്.
   iii. വായു (മലിനീകരണം തടയലും നിയന്ത്രണവും) നിയമം 1974 ,1974 ലും 1988ലും ഭേദഗതി വരുത്തപ്പെട്ടവ (The Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974)
   iv. പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമം 1986
   v. വനം (സംരക്ഷണ) നിയമം 1980 (1988 ൽ ഭേദഗതി വരുത്തി)
   vi. അപകടകരമായ മാലിന്യങ്ങളുടെ നിയമം 1989 (Hazardous Wastes Act, 1989)
2. **നിയന്ത്രണങ്ങൾ :** ഭരണപരമായ നടപടികളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും സർക്കാർ പ്രാവർത്തികമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.1980 ൽ പരിസ്ഥിതിക്കു വേണ്ടി മാത്രമായി ഭാരത സർക്കാർ ഒരു പ്രത്യേക പരിസ്ഥിതി വകുപ്പ് രൂപീകരിച്ചു.
3. **സമിതികൾ :** ചില നിയന്ത്രണങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ നിയമപരമായ അധികാരമുള്ള സമിതികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട് :
   - ദേശീയ വനവൽക്കരണ പരിസ്ഥിതി വികസന ഭരണസമിതി (National Afforestation and Eco-development Board)
   - ദേശീയ പാഴ്നില വികസന സമിതി [National Wastelands Development Board]
4. **കോടതി ഇടപെടലുകൾ :** നഗരങ്ങളിലെ ഉൽപാദന സ്ഥാപനങ്ങൾ അടച്ചുപൂട്ടി ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി അവിടുത്തെ ഉൽപ്പാദന സംരംഭങ്ങൾ ഡൽഹിക്ക് പുറത്തേക്കു മാറ്റി സ്ഥാപിക്കാനോ അല്ലെങ്കിൽ അടച്ചുപൂട്ടാനോ ഉത്തരവിറക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനു സമാനമായി ആഗ്ര നഗരത്തിൽനിന്ന് ലോഹ നിർമാണശാലകളെ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും കാൺപൂരിൽ നിന്ന് ഉൽപ്പാദന ശാലകൾ മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും കോടതി ഉത്തരവിടുകയുണ്ടായി.
5. **കാര്യപരിപാടികളും ബോധവൽക്കരണവും :** പരിസ്ഥിതി ശിക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പലതരം കാര്യപരിപാടികളും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള ചർച്ചാ യോഗങ്ങളും നിരന്തരമായി സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട്.
6. **പദ്ധതികൾ :** സർക്കാർ പരിസ്ഥിതി കർമ്മ പദ്ധതി (Environment Action plan (EAP)) രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ത്. ധാർമ്മികത എന്നാൽ മുഴുവൻ സദാചാര മൂല്യങ്ങളെയും മനുഷ്യന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നതാണ്. ധാർമ്മിക മാനദണ്ഡങ്ങൾ മിക്കപ്പോഴും നിയമങ്ങൾ ആയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ധാർമ്മിക പെരുമാറ്റം സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾക്കും നിയമങ്ങൾക്കും പുറത്തുള്ള ന്യായവും ഉചിതവുമായ പ്രവർത്തി മാത്രമാണ്. പ്രത്യേക മൂല്യങ്ങളാൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന സദാ

ചാര തത്ത്വങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ജനങ്ങൾ പെരുമാറാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന വിധത്തിൽ പെരുമാറുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ധാർമ്മികത എന്നത് എഴുതപ്പെട്ടതോ എഴുതപ്പെടാത്തതോ ആയ നിയമാവലികളുടെ കൂട്ടമോ അല്ലെങ്കിൽ തൊഴിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളെയോ മാനുഷിക പ്രവർത്തനങ്ങളെയോ നിയന്ത്രിക്കുന്ന തത്ത്വങ്ങളോ ആകുന്നു.

ബിസിനസിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, പ്രവൃത്തികൾ, സമ്പ്രദായങ്ങൾ, സമൂഹത്തിന്റെ നന്മ ഇവ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റിയാണ് ബിസിനസ് ധാർമ്മികത പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന സമൂഹം അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള സദാചാര മൂല്യങ്ങളെയാണ് ബിസിനസ് ധർമ്മം എന്നു പറയുന്നത്. ഉപഭോക്താക്കളിൽ നിന്ന് മാന്യമായ വില ഈടാക്കുക, ന്യായമായ അളവ് തൂക്കങ്ങൾ, തൊഴിലാളികളോട് മാന്യമായ പെരുമാറ്റം, ന്യായമായ ലാഭം നേടുക തുടങ്ങിയവ ബിസിനസ് ധർമ്മങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ഒരു വ്യാപാരിയുടെ പ്രവർത്തികൾ ശരിയായ രീതിയിൽ ആയിരിക്കുകയും അത് സമൂഹത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ആവുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് അദ്ദേഹം ധാർമ്മികമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് പറയാൻ സാധിക്കുന്നത്. ബിസിനസിന് പുറത്തുള്ളവർക്കും ഇത് ബാധകമാണ്. എന്നാൽ ഇവർ തമ്മിലുള്ള എടുത്തുപറയേണ്ട വ്യത്യാസം വ്യാപാരികൾക്ക് സമൂഹത്തിന്റെ വിഭവങ്ങളുടെ മേൽ വ്യാപകമായ നിയന്ത്രണം ഉള്ളതിനാൽ മറ്റ് മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ അപേക്ഷിച്ച് സമൂഹത്തിൽ നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ വലിയ സ്വാധീനം കാണാവുന്നതാണ്. വ്യാപാരികളും രാഷ്ട്രീയക്കാരും ഉയർന്ന നിലവാരത്തിൽ ചിന്തിക്കണമെന്നും ഉചിതമായ തീരുമാനങ്ങളെടുത്ത് പ്രർത്തിക്കണമെന്നും പൊതുസമൂഹം ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പൊതുസമൂഹത്തിനു ഗുണകരമായ തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുന്നതിനുള്ള സാമൂഹികമായ ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റാൻ ഇവർക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്.

സമൂഹത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കും ഏതൊരു ബിസിനസിനും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട വസ്തുതയാണ് ധാർമ്മികത എന്നത്. ഇത് ലോകമെമ്പാടും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട യാഥാർത്ഥ്യമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. ധാർമ്മികതയുള്ള ബിസിനസ് വളരെ നല്ലരീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതായിരിക്കും. ബിസിനസിന്റെ ധാർമ്മികത അവയുടെ പ്രതിച്ഛായ വർധിപ്പിക്കുകയും പൊതുജന വിശ്വാസം നേടിക്കൊടുക്കുകയും അവയെ വലിയ വിജയത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ധാർമ്മികതയും ലാഭവും ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒന്നിച്ചു പോകുന്നു. എന്നാൽ സർക്കാർ നിയമങ്ങളേക്കാൾ ധാർമ്മികതയ്ക്ക് മാത്രമേ സമൂഹത്തെ മഹത്തരമാക്കാൻ സാധിക്കൂ. ധാർമ്മികമായി ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനം പരിസ്ഥിതിയെയും സമൂഹത്തെയും പരിപാലിക്കുന്ന ഒരു സംസ്കാരം വളർത്തുന്നതോടൊപ്പം മറ്റുള്ളവരുമായുള്ള ഇടപെടലുകളിൽ ഉന്നതമായ ആത്മാർത്ഥത പുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ധാർമ്മിക പ്രവർത്തികൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെയും ചെയ്യുന്ന ജോലിയുടെയും നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തും എന്നതിനാൽ ഇത് തീർച്ചയായും മൂല്യവത്തായവയാണ്.

6.7.2 ബിസിനസിന്റെ ധാർമ്മികതയുടെ ഘടകങ്ങൾ [Elements of Business Ethics]

ബിസിനസിന്റെ ധാർമ്മികത ബിസിനസിനും സമൂഹത്തിനും ഒരുപോലെ ഗുണകരമായതിനാൽ ഇത്തരം ധാർമ്മികത ബിസിനസിന്റെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ എങ്ങനെ പരിപോഷിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും എന്നതിനെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ബിസിനസിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിലെ ധാർമ്മികതയുടെ ചില ഘടകങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) ഉന്നതതല മാനേജ്മെന്റ് പ്രതിബദ്ധത [Top management commitment]: ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനത്തെ ധാർമ്മികമായി മെച്ചപ്പെട്ട തലത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതിൽ അതിലെ ഉന്നതതല മാനേജുമെന്റിന് നിർണായക പങ്കാണുള്ളത്. ഇതു കൈവരിക്കുന്നതിലേക്കായി അവിടുത്തെ സി.ഇ.ഒ മാരും (CEO) മറ്റ് ഭരണനിർവാഹകരും ധാർമ്മിക പെരുമാറ്റത്തിനു വേണ്ടി ശക്തമായി പ്രവർത്തിക്കണം. സ്ഥാപനത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിനും അവർ നിരന്തരം നേതൃത്വം നൽകണം.

(ii) നിയമാവലിയുടെ പ്രകാശനം [Publication of a 'Code']:

ഫലപ്രദമായ ധാർമ്മിക പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അവയുടെ പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള പെരുമാറ്റച്ചട്ടം എഴുതപ്പെട്ട രൂപത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നു. ഇത് 'കോഡ്' (code) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. അടിസ്ഥാന സത്യസന്ധത, നിയമങ്ങൾ അനുസരിക്കൽ, ജോലിയിടങ്ങളിലെ ആരോഗ്യവും സുരക്ഷയും, താൽപര്യങ്ങളിലെ വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ, തൊഴിൽ സമ്പ്രദായങ്ങൾ, വിപണന സമ്പ്രദായത്തിലെ ന്യായം, സാമ്പത്തിക വിവരങ്ങളുടെ അറിയിപ്പ് തുടങ്ങിയ രേഖകൾ ഇതിന്റെ പരിധിയിൽ വരും.

(iii) പരിശോധനാ സമ്പ്രദായം സ്ഥാപിക്കുക [Establishment of compliance mechanisms]: ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ തീരുമാനങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും അവയുടെ ധാർമ്മിക രീതികൾക്കനുസരിച്ചാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി അനുയോജ്യമായ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കണം. തൊഴിലാളികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ മൂല്യങ്ങൾക്കും ധാർമ്മികതയ്ക്കും പ്രാധാന്യം നൽകുക, പരിശീലനങ്ങളിൽ കോർപ്പറേറ്റ് ധാർമ്മികത ഉറപ്പുവരുത്തുക, പ്രവർത്തനങ്ങളെ കൃത്യമായി വിലയിരുത്തുക, ധാർമ്മികമല്ലാത്ത പെരുമാറ്റങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതിലേക്കായി ജീവനക്കാരെ സഹായിക്കാൻ വേണ്ടി ശരിയായ വാർത്താവിനിമയ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുക തുടങ്ങിയവ ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങൾക്കുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

(iv) എല്ലാതലത്തിലുമുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ പങ്കാളിത്തം [Involving employees at all levels]: ബിസിനസിന്റെ വ്യത്യസ്ത തലങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾ ആണ് അതിന്റെ ധാർമ്മിക നയങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടത്. എന്നാൽ മാത്രമേ ബിസിനസ് ധാർമ്മികത എന്ന ആശയം പ്രാവർത്തികമാകൂ. അതുകൊണ്ട് ധാർമ്മിക നടപടികളിൽ അവരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി പ്രധാനപ്പെട്ട ധാർമ്മിക വിഷയങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി തൊഴിലാളികളുടെ ചെറിയ കൂട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിലൂടെ തൊഴിലാളികളുടെ ഇത്തരം നയങ്ങളോടുള്ള മനോഭാവം പരിശോധിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നു.

(v) ഫലം വിലയിരുത്തുക [Measuring results]:

ധാർമ്മിക പരിപാടികളുടെ കൃത്യമായ ഫലം വിലയിരുത്തുക എന്നത് പ്രയാസമേറിയ കാര്യമാണ്. എങ്കിലും ധാർമ്മികത എത്രത്തോളം പരിപാലിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഈ ഫലത്തെ ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥരും മറ്റു തൊഴിലാളികളും കൂടി ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

ധാർമ്മികതയ്ക്കാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ [Ground Rules of Ethics]

എല്ലാ മനുഷ്യരും അവരുടെ ജീവിതത്തിൽ ധാർമ്മികത പുലർത്തുന്നതിനു വേണ്ടി താഴെപ്പറയുന്ന സാർവത്രിക മൂല്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുകയും വികസിപ്പിക്കുകയും ശീലമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(a) വിശ്വസ്തത പുലർത്തുക.

(b) മറ്റുള്ളവരെ ആദരിക്കുക.

(c) ഉത്തരവാദിത്വം സ്വയം ഏറ്റെടുക്കുക.

(d) ഇടപാടുകളിൽ ന്യായമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കുക.

(e) മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമത്തിനായി ജാഗ്രത കാട്ടുക.

(f) പൊതു മൂല്യങ്ങളിലൂടെയും കടമകളിലൂടെയും ഒരു നല്ല പൗരനാണെന്ന് തെളിയിക്കുക.

പ്രധാന പദങ്ങൾ

സാമുഹിക ഉത്തരവാദിത്വം

പരിസ്ഥിതി

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം

ധാർമ്മികതയുടെ നീതിശാസ്ത്രം

ബിസിനസ് ധാർമ്മികത

മലിനീകരണം

ജലമലിനീകരണം

ശബ്ദമലിനീകരണം

വായുമലിനീകരണം

മണ്ണ് മലിനീകരണം

നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വം

സംഗ്രഹം

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്ന ആശയം : സമൂഹത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങൾക്കും ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും അഭികാമ്യമായ തരത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും തീരുമാനങ്ങളും എടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള ബിസിനസിന്റെ ചുമതലകളാണ് അതിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ആവശ്യകത : ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ആവശ്യകത അതിന്റെ ബിസിനസ് താത്പര്യങ്ങളുടേയും സാമൂഹിക താത്പര്യങ്ങളുടേയും ഭാഗമായിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിനു അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ വാദങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു.

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് അനുകൂലമായ വാദങ്ങൾ : പ്രധാനപ്പെട്ട അനുകൂലമായ വാദങ്ങൾ: (i) നിലനിൽപ്പിനും വളർച്ചയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള നീതീകരണം (ii) ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള താല്പര്യം (iii) സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങളുടെ ഒഴിവാക്കൽ (iv) സാമൂഹ്യ സംരക്ഷണം (v) ബിസിനസിന്റെ പക്കലുള്ള വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യത (vi) പ്രശ്നങ്ങളെ അവസരങ്ങളാക്കി മാറ്റൽ (vii) ബിസിനസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മികച്ച പരിസ്ഥിതി (viii) സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളിൽ ബിസിനസും ഉത്തരവാദിയാണ് എന്ന തിരിച്ചറിവ്.

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിനു എതിരായ വാദങ്ങൾ : (i) പരമാവധി ലാഭം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനം (ii) ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് അധിക ഭാരം (iii) സാമൂഹിക വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെ അഭാവം (iv) പൊതുജനപിന്തുണയുടെ അഭാവം.

സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം : ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വ്യത്യസ്ത വാദങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനു ബിസിനസുകാരനെ നിർബന്ധിക്കുന്നതും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതുമായ നിരവധി ഘടകങ്ങളും കാരണങ്ങളും ഉണ്ട്. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ : (i) പൊതു നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഭീഷണി (ii) തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സമ്മർദ്ദം (iii) പ്രബുദ്ധരായ ഉപഭോക്താക്കളുടെ സ്വാധീനം (iv) ബിസിനസിനു വേണ്ട സാമൂഹിക നിലവാരത്തിന്റെ വികാസം (v) ബിസിനസ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വികാസം (vi) സാമൂഹിക താൽപര്യവും ബിസിനസ് താൽപര്യവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം (vii) പ്രൊഫഷണൽ ഭരണനിർവഹണ വിഭാഗത്തിന്റെ വികാസം.

വ്യത്യസ്ത തൽപ്പരകക്ഷികളോടുള്ള സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ : ബിസിനസിന് വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ; (i)ഓഹരി ഉടമകൾക്ക് അവരുടെ മുതൽ മുടക്കിന് അനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിലും അവരുടെ മുതൽമുടക്കിന്റെ സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഉണ്ട്. (ii) തൊഴിലാളികൾക്ക് കാര്യക്ഷമമായി ജോലി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവസരം ഒരുക്കി കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ട് (iii) ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ശരിയായ ഗുണനിലവാരത്തിലും അളവിലും സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കുക എന്നത് ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് അതിന്റെ ഉപഭോക്താക്കളോടുള്ള

ഉത്തരവാദിത്വം ആകുന്നു (iv) രാജ്യത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ മാനിക്കുകയും കൃത്യമായും സത്യസന്ധമായും നികുതികൾ അടയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക, പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നുള്ളതും സമൂഹത്തോടും സർക്കാരിനോടുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമാകുന്നു.

ബിസിനസും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും : പരിസറിതി സംരക്ഷണമെന്നത് ബിസിനസ് നേരിടുന്ന ഗുരുതരമായ പ്രശ്നമാണ്. പ്രകൃതിദത്തവും മനുഷ്യനിർമ്മിതവുമായി നമുക്ക് ചുറ്റും കാണുന്നവയുടെ ആകെത്തുകയാണ് പരിസ്ഥിതി എന്നു പറയുന്നത്. വ്യാവസായിക ഉത്പാദനത്തിന്റെ ഫലമായി പരിസ്ഥിതിയിലേക്ക് വിനാശകരമായ വിഷവസ്തുക്കൾ കുത്തിവയ്ക്കുന്നതാണ് മലിനീകരണം. മലിനീകരണം മനുഷ്യന്റെയും മറ്റ് ജീവജാലങ്ങളുടെയും ജീവന് ഭീഷണിയാകുന്നു.

മലിനീകരണത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ : മലിനീകരണത്തിന്റെ പ്രധാന ഉറവിടം അളവിലും വിഷസാന്ദ്രതയിലും വ്യവസായങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങളാണ്. പല ബിസിനസ് സ്ഥാപനങ്ങളും വായു, ജലം, മണ്ണ്, ശബ്ദം തുടങ്ങിയവരുടെ മലിനീകരണത്തിന് ഉത്തരവാദികളാകുന്നു.

മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ആവശ്യകത : മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന് ആധാരമായ പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണങ്ങൾ : (i) ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നു (ii) നഷ്ടസാധ്യത കുറയ്ക്കുന്നു (iii) ചെലവ് ചുരുക്കുന്നു (iv) പ്രതിച്ഛായ വർദ്ധിക്കുന്നു (v) മറ്റ് സാമൂഹിക നേട്ടങ്ങൾ.

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ ബിസിനസിനുള്ള പങ്ക് : പരിസ്ഥിതിയുടെ ഗുണനിലവാരം നമ്മൾക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ പ്രധാനപ്പെട്ടതായതിനാൽ അവ നശിച്ചുപോകാതെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കൂട്ടായ ഉത്തരവാദിത്വം നമുക്കുണ്ട്. പരിസറിതി പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായ പരിഹാരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള നേതൃത്വം ബിസിനസ് സറാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കണം. പരിസറിതി സംരക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി ബിസിനസ് സറാപനങ്ങൾക്ക് നടപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന ചില പ്രധാനപ്പെട്ട നടപടികൾ താഴെപ്പറയുന്നു; ഉന്നതാധികാരികളുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ഇടപെടലുകൾ, കൃത്യമായ നയങ്ങളും പരിപാടികളും ആവിഷ്കരിക്കുക, സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുസരിക്കുക, സർക്കാർ പരിപാടികളിൽ പങ്കാളികളാവുക, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ പരിപാടികളെ കാലാനുസൃതമായി വിലയിരുത്തുക, വിദ്യാഭ്യാസ ശിൽപശാലകളും പരിശീലന സാമഗ്രികളും തയ്യാറാക്കി നൽകുക.

ബിസിനസ് ധാർമികത എന്ന ആശയം: മനുഷ്യന്റെ പെരുമാറ്റത്തിലെ ശരിയും തെറ്റും എന്താണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ചാണ് ധാർമ്മികത പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഒരു പ്രത്യേക പ്രവർത്തന മേഖലയിൽ സമൂഹം അംഗീകരിച്ച പെരുമാറ്റത്തിന്റെ നിലവാരം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഇത് തീരുമാനിക്കുന്നത്. ബിസിനസിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, പ്രവൃത്തികൾ, സമ്പ്രദായങ്ങൾ, സമൂഹത്തിന്റെ നന്മ ഇവ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ പറ്റിയാണ് ബിസിനസ് ധാർമ്മികത പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ധാർമ്മികത ഏതൊരു ബിസിനസിനും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.

ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയുടെ ഘടകങ്ങൾ : ചുവടെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയുടെ ഘടകങ്ങൾ പരിപാലിക്കുന്നതിലൂടെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് തൊഴിലിടങ്ങളിൽ ധാർമ്മികത നടപ്പിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നു; (i) ഉന്നതതല മാനേജ്മെന്റ് പ്രതിബദ്ധത (ii) നിയമാവലിയുടെ പ്രകാശനം (iii) പരിശോധനാ സമ്പ്രദായം സ്ഥാപിക്കുക (iv) എല്ലാത്തരത്തിലുമുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ പങ്കാളിത്തം (v) ഫലം വിലയിരുത്തൽ.

പരിശീലന ചോദ്യങ്ങൾ

1. സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നത്..........
   a. നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് സമാനമാണ്
   b. നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തേക്കാൾ വിശാലമാണ്
   c. നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തേക്കാൾ ചുരുങ്ങിയതാണ്
   d. ഇവയൊന്നുമല്ല
2. ഒരു ബിസിനസ് നിലനിൽക്കുന്നത് വൈവിധ്യവും സങ്കീർണ്ണവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഒരു സമൂഹത്തിൽ ആണെങ്കിൽ അത്.........
   a. വിജയിക്കാനുള്ള സാധ്യത കുറവാണ്
   b. വിജയിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത കൂടുതലാണ്
   c. പരാജയപ്പെടാനുള്ള സാധ്യത കുറവാണ്
   d. വിജയവും പരാജയവുമായി ബന്ധമില്ല
3. ബിസിനസിന് പരിഹരിക്കാൻ വൈദഗ്ധ്യം ഉള്ളവ
   a. എല്ലാ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളും
   b. കുറച്ച് സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങൾ
   c. സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ പരിഹരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല
   d. എല്ലാ സാമ്പത്തിക പ്രശ്നങ്ങളും
4. ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനം ഒരു ഉത്തമ പൗരനെപ്പോലെ പെരുമാറണം എന്നുള്ളത് അതിന്റെ ആരോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമാണ്?
   a. ഉടമകൾ
   b. തൊഴിലാളികൾ
   c. ഉപഭോക്താക്കൾ
   d. പൊതുസമൂഹം

5. പരിസറിതി സംരക്ഷണം ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്നത് ആരുടെ ശ്രമഫലമായിട്ടാണ്?

a. ബിസിനസ് b. സർക്കാർ

c. ശാസ്ത്രജ്ഞർ d. എല്ലാത്തരം വിഭാഗങ്ങളും

6. വാഹനങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറത്തേക്കു വരുന്ന കാർബൺമോണോക്സൈഡ് .... ന് കാരണമാകുന്നു?

a. ജല മലിനീകരണം b. ശബ്ദമലിനീകരണം

c. മണ്ണ് മലിനീകരണം d. വായു മലിനീകരണം

7. താഴെപ്പറയുന്നവയിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ആവശ്യകത വിശദമാക്കുന്നത് ഏത്?

a. ചെലവുചുരുക്കൽ b. നഷ്ടസാധ്യത കുറയ്ക്കൽ

c. ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളുടെ കുറവ് d. ഇവയെല്ലാം

8. താഴെപ്പറയുന്നവയിൽ സമൂഹത്തിന് പരമാവധി ഗുണം നൽകാൻ സാധിക്കുന്നവ ഏത്?

a. ബിസിനസിന്റെ ഉയർച്ച b. നിയമങ്ങളും നിയന്ത്രണങ്ങളും

c. ധാർമ്മികത d. പ്രൊഫഷണൽ മാനേജ്മെൻറ്

9. ധാർമ്മികത താഴെപ്പറയുന്നവരിൽ ആർക്കാണ് കൂടുതൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത്?

a. ഉന്നത മാനേജ്മെൻറ്

b. മധ്യ തല മാനേജ്മെന്റ്

c. ഭരണ നിർവ്വാഹകർ അല്ലാത്ത തൊഴിലാളികൾ

d. ഇവർ ഒന്നുമല്ല

10. താഴെപ്പറയുന്നവയിൽ ഏതിനു മാത്രമാണ് സ്ഥാപനത്തിൽ ഫലപ്രദമായ ധാർമ്മിക പരിപാടികൾ ഉറപ്പുവരുത്താൻ സാധിക്കുന്നത്?

a. നിയമാവലിയുടെ പ്രകാശനം b. തൊഴിലാളികളുടെ പങ്കാളിത്തം

c. പരിശോധനാ സമ്പ്രദായം സ്ഥാപിക്കൽ d. ഇവയെല്ലാം

ഹ്രസ്വോത്തര ചോദ്യങ്ങൾ

1) ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്നാൽ എന്ത്? ഇത് നിയമപരമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തിൽ നിന്ന് എങ്ങനെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു?

2) പരിസറിതി എന്നാൽ എന്ത്? പരിസറിതി മലിനീകരണം എന്നാൽ എന്ത്?

3) ബിസിനസ് ധാർമ്മികത എന്നാൽ എന്ത്? ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയുടെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുക?

4) ചുവടെ ചേർത്തിട്ടുള്ളവ ചുരുക്കി വിശദീകരിക്കുക.

a) വായു മലിനീകരണം b) ജല മലിനീകരണം c) മണ്ണ് മലിനീകരണം

5) ബിസിനസിന്റെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങൾ ഏതെല്ലാം?

6) ഇന്ത്യൻ കമ്പനി നിയമം 2013 പ്രകാരമുള്ള കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം എന്ന ആശയം വ്യക്തമാക്കുക.

ദീർഘോത്തര ചോദ്യങ്ങൾ

1) സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന് അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ വാദങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുക?

2) ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങളുടെ സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളോടുള്ള ആശങ്ക വർധിപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണമായ ഘടകങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുക.

3) 'ബിസിനസ് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു സാമൂഹിക സ്ഥാപനമാണ്, കേവലം ലാഭമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു പ്രവർത്തനം മാത്രമല്ല'. വിശദീകരിക്കുക.

4) ബിസിനസ്സ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്ന് വിശദീകരിക്കുക.

5) മലിനീകരണത്തിന്റെ അപകടങ്ങളിൽ നിന്ന് പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു ഒരു ബിസിനസ് സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികൾ വിശദമാക്കുക.

6) ബിസിനസ് ധാർമ്മികതയുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുക.

7) കമ്പനി നിയമം 2013 പ്രകാരം കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വിവരിക്കുക.

പ്രോജക്ട്/അസൈൻമെന്റ്

1) നിങ്ങളുടെ ക്ലാസ് മുറിക്ക് ആവശ്യമായ ഒരു നിയമാവലി എഴുതി തയ്യാറാക്കുക. ഇതിൽ വിദ്യാർഥികൾക്കും അധ്യാപകർക്കും പ്രിൻസിപ്പലിനും ബാധകമായ പൊതുവായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടണം.

2) വർത്തമാന പത്രങ്ങൾ, മാസികകൾ, മറ്റ് ബിസിനസ് സൂചകങ്ങൾ എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതും നിറവേറ്റാത്തതുമായ മൂന്ന് കമ്പനികളെ വീതം കണ്ടെത്തി വിശദീകരിക്കുക.

3) ഒരു കമ്പനി തെരഞ്ഞെടുത്ത് അത് ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുക.

(*സൂചന* : സ്വച്ഛ്ഭാരത് പദ്ധതി, പുതിയ കലാകാരൻമാരെ പ്രോൽസാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫണ്ട്, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, നൈപുണ്ണി ഇന്ത്യ, സ്ത്രീകളും മറ്റ് പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളും)